

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ TP.HCM**

NGUYỄN VĂN BỒN

**TÁC ĐỘNG CỦA NỢ CÔNG VÀ LẠM
PHÁT LÊN TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ Ở
CÁC NƯỚC ĐANG PHÁT TRIỂN**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

TP. HỒ CHÍ MINH - NĂM 2016

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ TP.HCM**

NGUYỄN VĂN BỒN

**TÁC ĐỘNG CỦA NỢ CÔNG VÀ LẠM
PHÁT LÊN TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ Ở
CÁC NƯỚC ĐANG PHÁT TRIỂN**

Chuyên ngành: Tài chính - Ngân hàng
Mã số: 62340201

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: GS.TS. SỬ ĐÌNH THÀNH

TP. HỒ CHÍ MINH - NĂM 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận án là trung thực, có nguồn gốc rõ ràng và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nghiên cứu nào khác.

TÁC GIẢ LUẬN ÁN

NGUYỄN VĂN BỒN

LỜI CẢM ƠN

Trước tiên, tôi xin chân thành gửi lời tri ân sâu sắc đến Thầy Sử Đình Thành, người mà tôi yêu mến vì luôn luôn tận tình hỗ trợ, giúp đỡ, động viên tôi trong những lúc khó khăn. Tôi cũng tin Thầy là người đặt nền tảng kiến thức cho tôi từ lúc tôi mới bắt đầu một lĩnh vực nghiên cứu hoàn toàn mới. Đối với tôi, Thầy cũng là một tấm gương về đạo đức và tính chuyên nghiệp trong nghiên cứu mà tôi luôn luôn học hỏi ngay trong hiện tại lẫn tương lai sau này. Tôi cũng xin cầu chúc Thầy và gia đình luôn có cuộc sống an vui và hạnh phúc.

Tiếp đến, tôi cũng xin gửi lời cảm ơn đến Quý Thầy Cô trong Khoa Tài chính công nói riêng như Cô Bùi Thị Mai Hoài, Thầy Nguyễn Hồng Thắng,... và các Quý Thầy Cô tại Trường Đại học Kinh tế TP HCM nói chung đã từng giảng dạy kiến thức và các kinh nghiệm cho tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu tại Trường.

Sau cùng, tôi cũng xin bày tỏ lòng biết ơn cho những người thân yêu của tôi như Mẹ, Vợ và các con tôi. Họ luôn động viên tôi và là niềm vui cho tôi nỗ lực hoàn thành tốt luận án này.

TPHCM, ngày 21/5/2016

MỤC LỤC

Nội dung	Trang
Trang phụ bìa	
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục các ký hiệu, chữ viết tắt	vi
Danh mục các bảng, biểu	vii
Danh mục các hình vẽ, đồ thị	ix
PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	4
3. Phương pháp nghiên cứu	5
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	5
5. Ý nghĩa thực tiễn của đề tài	6
6. Bố cục của luận án	7
Chương 1: Tổng quan lý thuyết	8
1.1 Nền tảng lý thuyết nợ công và lạm phát	8
1.1.1 Lý thuyết nợ công	8
1.1.2 Lý thuyết lạm phát	14
1.1.3 Lý thuyết về mối quan hệ giữa lạm phát và nợ công	19
1.2 Khung phân tích lý thuyết nợ công, lạm phát và tăng trưởng	22
1.2.1 Nợ công và các cân đối vĩ mô	22
1.2.2 Nợ công và lạm phát trong các mô hình tăng trưởng nội sinh	27
Chương 2: Tổng quan các nghiên cứu về tác động của nợ công và lạm phát lên trưởng kinh tế	36
2.1 Mối quan hệ giữa nợ công và lạm phát	36

2.2 Nợ công, lạm phát và tăng trưởng kinh tế	38
2.2.1 Nợ công và tăng trưởng kinh tế	38
2.2.2 Lạm phát và tăng trưởng kinh tế	45
2.2.3 Tác động đồng thời của nợ công, lạm phát và tương tác của chúng lên tăng trưởng kinh tế	52
2.3 Một số nhận xét và khoảng trống nghiên cứu	53
Chương 3: Mô hình nghiên cứu và phương pháp nghiên cứu	55
3.1 Khung phân tích thực nghiệm của mô hình	55
3.2 Mô hình nghiên cứu và phương pháp nghiên cứu	58
3.2.1 Mối quan hệ giữa nợ công và lạm phát	58
3.2.2 Tác động của nợ công, lạm phát, và tương tác của chúng lên tăng trưởng	60
3.2.3 Phương pháp ước lượng sai phân dữ liệu bảng Arellano-Bond	61
3.3 Dữ liệu nghiên cứu và lựa chọn các biến	63
3.3.1 Dữ liệu nghiên cứu	63
3.3.2 Lựa chọn các biến trong mô hình thực nghiệm	65
Chương 4: Mối quan hệ giữa nợ công và lạm phát ở các nước đang phát triển	71
4.1 Giới thiệu	71
4.2 Các biến trong mô hình thực nghiệm	74
4.3 Kết quả và thảo luận	75
4.3.1 Mối quan hệ nhân quả Granger giữa nợ công và lạm phát	75
4.3.2 Mối quan hệ giữa nợ công và lạm phát ở 60 quốc gia đang phát triển (mẫu tổng thể)	79
4.3.3 Mối quan hệ giữa nợ công và lạm phát ở các nước đang phát triển ở Châu Á và Châu Phi (các mẫu phụ)	84
4.4 Kết luận	90
Chương 5: Tác động của nợ công, lạm phát và tương tác của chúng lên tăng trưởng kinh tế các nước đang phát triển	92

5.1 Giới thiệu	93
5.2 Các biến trong mô hình thực nghiệm	94
5.3 Kết quả và thảo luận	95
5.4 Kết luận	103
PHẦN KẾT LUẬN VÀ GỢI Ý CHÍNH SÁCH	106
1. Tổng kết	106
2. Các gợi ý chính sách	108
(a) Những chính sách liên quan đến mối quan hệ giữa nợ công và lạm phát	108
(b) Những chính sách liên quan đến tăng trưởng kinh tế do tác động của nợ công, lạm phát, và tương tác của chúng	113
3. Hạn chế của luận án và hướng nghiên cứu trong tương lai	116
(a) Hạn chế của luận án	116
(b) Hướng nghiên cứu trong tương lai	117
DANH MỤC CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ	118
TÀI LIỆU THAM KHẢO	120
PHỤ LỤC	135

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

CPI	Chỉ số giá tiêu dùng
IMF	Quỹ tiền tệ quốc tế
INFL	Biến lạm phát
LABO	Biến lực lượng lao động
IGDP	Biến log của GDP bình quân đầu người thực
OPEN	Biến độ mở thương mại
PDEB	Biến nợ công
PINV	Biến đầu tư tư nhân
REV	Biến nguồn thu chính phủ
TELE	Biến cơ sở hạ tầng
WB	Ngân hàng thế giới
ODA	Vốn vay ưu đãi dành cho các nước đang phát triển